

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	30 juni 2022	TEAM	Vergunningverlening natuur en landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-0161	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	824ADDDD	DOORKIESNUMMER	030-2589111
UWBRIEF VAN	27 januari 2022	FAX	030-2589112
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Sterkenburgerlaan 1 in Driebergen-Rijssenburg

Op 27 januari 2022 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Blom Ecologie B.V. namens [REDACTED] voor de locatie Sterkenburgerlaan 1 in Driebergen-Rijssenburg (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-0161.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en de kerkuil.

Wij verlenen de ontheffing voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2025. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 *Voorschriften* en moeten worden nageleefd.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op renovatie activiteiten aan het woonhuis (gebouw A) en twee stallen (gebouw C en E), demonterings-, verplaatsings- en heropbouw activiteiten aan de kapschuur (gebouw D) en sloopwerkzaamheden aan de stal (gebouw B) aan de Sterkenburgerlaan 1 in Driebergen-Rijssenburg. Het transformatorhuis (gebouw F) en de kleine schuur (gebouw G) blijven behouden en onverstoord. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en de kerkuil (*Tyto alba*) voor de periode van 1 februari 2022 tot en met 31 december 2025.

III. Procedure

Op 25 mei 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

IV. Toetsingskader

De huismus en kerkuil zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de wet

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en de kerkuil.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan in het Mitigatieplan van 27 januari 2022:

Locatie

"Het doel van de beoogde ruimtelijk ingreep is om een geschikte woonsituatie te ontwikkelen in het huidige rijksmonument. Wegens jarenlange lekkage van het dak van de woning is renovatie noodzakelijk om vocht, tocht en temperatuurschommelingen te beperken. Verder dient de kapschuur verwijderd te worden om ruimte te bieden aan het voedselbos. Aangezien het een particuliere ontwikkeling betreft is de renovatie/sanering projectlocatie gebonden."

Werkwijze

"Huisumus"

De huismusnesten zijn hoofdzakelijk aangetroffen in ruimten tussen het riet van de dakbedekking van de woning. Deze dakbedekking verkeert echter in zeer erbarmelijke staat. Er is op alle vlakken van het dak sprake van mos groei. Verder laat het riet vanaf de nok in zijn volledigheid los. Gezien de constant verslechterende staat van het rieten dak van de woning is de huidige situatie voor huismussen niet houdbaar. (...) Een alternatief waarbij de huidige nestlocaties behouden zouden blijven zou inpandige isolatie en waterwering zijn. Hierbij zou echter het rieten dak niet versterkt worden waardoor op de langere termijn de nestlocaties door verzakking en verpaupering alsnog verloren gaan. Ten aanzien van de huismus zijn derhalve geen bevredigende alternatieve werkwijzen voorhanden waarbij de huismusnesten behouden én toegankelijk kunnen blijven. De beoogde renovatie biedt middels tijdelijke en permanente maatregelen de beste oplossing voor het behoud van de aanwezige populatie."

"Kerkuil"

De rustplaats van de kerkuil is aangetroffen op dwarsbalken in de kapschuur op het perceel. De beoogde ruimtelijke ingreep voorziet de sanering van deze schuur ten behoeve van een voedselbos. De kapschuur verkeert in verouderde staat, echter is er geen sprake van direct instortingsgevaar. Ten aanzien van de kerkuil is derhalve een geschikt alternatief om de kapschuur te behouden. Zoals benoemd wordt in hoofdstuk 6 zijn de golfplaten dakdelen echter van asbest. Wegens de grote gevaren van asbest voor volksgezondheid is het behouden van de kapschuur geen realistisch alternatief. Een overig alternatief zou het vervangen van de dakbedekking zijn, echter zou eveneens de rustplaats (tijdelijk) ongeschikt raken. Dit zou alsnog ontheffingsplichtig zijn, derhalve is dit geen geschikt alternatief. Beoogd is om op de locatie van de te verwijderen kapschuur een voedselbos te realiseren welke een grote meerwaarde zal bieden bij het project. Verder wordt er geen nieuwe bebouwing gerealiseerd ter plaatse van de kapschuur. Dit draagt bij aan de doelstelling om het aantal m² te verminderen en draagt bij aan de biodiversiteitsverhoging. Naar ons inzien is er geen geschikt alternatief mogelijk dan de sanering van de kapschuur."

Planning

"Huisumus"

(...) Indien er sprake is van een vorstperiode (minimaal 5 aaneengesloten dagen met een dag- en nachttemperatuur onder het vriespunt), of andere omstandigheden die uitstel van de werkzaamheden rechtvaardigen, wordt het ongeschikt gemaakt uitgesteld tot gunstigere omstandigheden."

In de beantwoording van de aanvullende vragen van 25 mei 2022 voegt u hier het volgende aan toe:

"De eerst mogelijke termijn voor renovatie betreft september 2022 (buiten broedseizoen huismus). Het geschikt maken van de dakruimte (van gebouw A) zal pas plaatsvinden als de grootschalige renovatie plaats heeft gevonden. Vermoedelijk zal dit in de winterperiode 2023 (januari-maart) plaatsvinden."

Het mitigatieplan van 27 januari licht de planning rond de werkzaamheden betreft de kerkuil toe, als volgt:

"Kerkuil"

De kerkuil maakt jaarrond gebruik van zijn nestlocatie waardoor er sprake is van een jaarrond kwetsbare periode. Echter is de periode voor voortplanting het meest kwetsbare deel van het jaar. Deze broedperiode loopt van februari t/m

augustus. Binnen dit project is geen sprake van een nestplaats. Echter zijn rustplaats (voor mannetjes) vooral gedurende de broedperiode ook van essentieel belang. Aangezien er bij het project sprake is van permanent verwijderen van de kapschuur (rustlocatie) dient gewerkt te worden tussen september en januari."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de huismus en kerkuil heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

Volksgezondheid

"In het kader van de volksgezondheid zijn diverse redenen die pleiten voor het groot onderhoud van de woningen. Onderstaand zijn een tweetal redenen uitgewerkt die aangeven op welke wijze de renovatie leidt tot de vermindering van de risico's voor de gezondheid en tot een betere kwaliteit van leven en levensverwachting. Gezondheidsrisico's door vochtproblemen en schimmel. Het dak van de te renoveren woning kampt al meerdere jaren met lekkageproblemen. Hierdoor zijn in de dakbedekking en de zolderruimte op verschillende plaatsen schimmelplekken en vochtproblemen ontstaan. Na het afronden van het onderzoek zijn met uitzondering van de nestlocaties de overige lekkageplaatsen op het dak afgedekt met zeil. Echter door enkel af te dekken zonder aanpassing van onderliggende problemen leidt dit tot afsluiting van de woning waardoor vochtproblemen tot vergrote schimmelvorming en dergelijke kunnen leiden. De woning is verder niet geïsoleerd en ventilatie ontbreekt volledig waardoor het binnenklimaat ongezond is. Deze problemen leiden op korte termijn tot een verminderd woongenot en op langere termijn tot gezondheidsklachten. Vochtige woningen en de hieraan gerelateerde schimmelmicrobiële groei en toename van overlast door huisstofmijten verhogen het risico op gezondheidsproblemen, zoals astma, luchtwegklachten, luchtweginfecties en allergieën². Het meldingspunt van milieu gerelateerde gezondheidsklachten van de GGD meldt dat de meerderheid van de klachten gerelateerd zijn aan schimmels en vocht in het binnenmilieu van woningen^{2,3}. De aanwezigheid van sporen van schimmels in woningen kan aanleiding geven tot gezondheidsklachten. Schimmels kunnen, naast sporen, ook vluchtige organische stoffen verspreiden. Tevens kunnen fragmenten van schimmeldraden in de lucht geraken. Deze fragmenten bevatten stoffen die luchtwegen kunnen irriteren. Ook kunnen ze giftige secundaire metabolieten bevatten. Ook deze schimmelbestanddelen kunnen gezondheidsklachten geven². Naar schatting neemt de kans op luchtwegklachten in vochtige woningen met een factor van 1.5 toe⁴. Vochtproblemen worden gedeeltelijk veroorzaakt door de afwezigheid van een goede ventilatie. In geval van niet- of slecht geïsoleerde woningen is een verbetering van de ventilatie niet voldoende. Veel vochtproblemen kunnen voorkomen of verholpen worden door een goede thermische isolatie bestaande o.a. uit dakisolatie en het plaatsen van nieuw isolatieglas². De beoogde renovatie leidt derhalve tot verbetering van het binnenklimaat van de woning. Handhaving van de woning in de huidige conditie leidt tot negatieve effecten voor de volksgezondheid door toename van gezondheidsklachten en allergieën. De beoogde renovatie leidt tot een afname van gezondheidsklachten en tot een verbetering van de levenskwaliteit van de bewoners.

Gezondheidsrisico's door de aanwezigheid van asbesthoudende materialen.

Zoals eerder benoemd is in de dakbedekking van de kapschuur sprake van asbesthoudende materialen. De aangetroffen vorm van asbest betreft cytosiel en is aangetroffen in matig hechte vorm in de golfplaten op de kapschuur. De golfplaten staan continu bloot aan weersomstandigheden waardoor op den duur de hechtgebondenheid van het materiaal van verminderen. Ook staat deze kapschuur onder een bommenlaan waardoor bij harde wind of storm afgebroken takken tot breking van de asbesthoudende golfplaten kan leiden. Het verwijderen van de asbesthoudende golfplaten is genoodzaakt in het kader van de volksgezondheid."

In uw aanvullingen van 25 mei 2022 voegt u hier het volgende aan toe:

"Zoals bekend is gebouw B reeds gesaneerd. Deze schuur was verder echter volledig ongeschikt voor huismussen als nestlocatie wegens het volledig ontbreken van een dakruimte. Verder waren er geen enkele sporen van nestaanwezigheid waargenomen op/achter spanten of dakbalken.

² Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), GGD richtlijn medische milieukunde, schimmel en vochtproblemen in woningen. RIVM Rapport 609300022/2012a

³ Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Meldingen van milieu gerelateerde gezondheidsklachten bij GGD'en, vierde inventarisatie 2011-2012. RIVM rapport 200000004/2013

⁴ Fisk, W.J., Q. Lei Gomez, M.J. Mendell (2007). Meta analysis of the associations of respiratory health effects with dampness and mold in homes. Indoor Air 2007; 17: p. 284-96.

Zoals eerder benoemd zijn de gebinten in gebouw C en E niet meer goed waardoor er sprake is van instortingsgevaar. Verder bevatten gebouw C en E eveneens als de kapschuur asbest daken. Delen van deze daken zijn bij de afgelopen stormperiode losgeraakt. Dit heeft het instortingsgevaar enkel vergroot. Het belang voor de volksgezondheid bij deze gebouwen betreft het mogelijke loskomen van asbestdelen bij verdere beschadiging en/of instorten. Gebouw F blijft volledig behouden en onaangetast in het kader van de beoogde ontwikkelingen. Er bleken verder ook geen nesten of overige (beschermde) natuurwaarden aanwezig te zijn in het gebouw."

(...)

"In het kader van de beoogde ontwikkelingen is de initiatiefnemer voornemens de kapschuur te verplaatsen ten behoeve van een boomgaard. Indien de dakplaten verwijderd zouden worden en vervangen worden door nieuwe dakplaten zou de aanwezige roestplaats (al dan niet tijdelijk) eveneens ongeschikt geraken. Door het verplaatsen van de kapschuur wordt in de permanente situatie alsnog de roestplaats geboden."

Op 25 mei 2022 heeft u de onderbouwing betreft asbest ondersteund met een asbestrapportage van Lieveense Milieu B.V. (versie 18 februari 2020). Hierin wordt geconcludeerd dat er op meerdere plekken van de onderzochte gebouwen (gebouw A tot en met E) asbest is aangetroffen in o.a. de dakplaten. De rapportage geeft hierover het volgende aan:

"De inventarisatie van de woning en schuur B is uitsluitend geschikt voor de verwijdering van het in dit rapport genoemde asbesthoudende materiaal. De inventarisatie van schuren A/D, stal C en de overige opstallen zijn geschikt voor volledige renovatie of totaalsloop (m.u.v. de mestkelders). (...) In de woning is zwaar beschadigd niet-hechtgebonden asbesthoudend materiaal aangetroffen. (...) Aanbevolen wordt om het materiaal op korte termijn te verwijderen en de ruimte per direct af te sluiten en niet meer te betreden totdat het materiaal is verwijderd. (...) Voorafgaand aan toekomstige bouw-/sloop-/renovatiewerkzaamheden dienen de aangetroffen asbesthoudende toepassing(en) in risicoklasse 2 en 2A verwijderd te worden door een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf."

Hierbij zijn verschillen in de nummering van de gebouwen aanwezig, welke toegelicht worden in tabel 1.

Tabel 1. Verschil in nummering gebouwen in het plangebied

Asbest rapportage	Mitigatieplan Blom Ecologie
Woning	Gebouw A
A	Gebouw C
B	Gebouw B
C	Gebouw E
D	Gebouw D

In tabel 2 uit de asbestrapportage van Lieveense Milieu B.V. wordt duidelijk de asbesthoudende toepassingen met risicoklasse 2 en 2A zich in gebouw A tot en met E bevinden.

Tabel 2. Asbesthoudende toepassingen

Bron Nr.	Omschrijving materiaal	Locatie	Hoeveelheid	Monstercode	Analyseresultaat	Hecht, gebonden	Risicoklasse
B004	Golflaat	Dak stal C	1 x 600 m²	MM004	10-15 m/m % chrysotiel	Ja	2
B012	Vlakke plaat	Begane grond woning	1 x 0,5 m²	MM009	30-60 m/m % chrysotiel	Nee	2
B015	Golflaat	Dak schuur B	1 x 200 m²	MM011	2-5 m/m % amosiet 10-15 m/m % chrysotiel	Ja	2A
B016	Golflaat	Dak schuur A	1 x 400 m²	MM012	2-5 m/m % amosiet 10-15 m/m % chrysotiel	Ja	2A
B017	Golflaat	Schuur D en aangrenzende opstal	1 x 200 m²	MM013	2-5 m/m % crocidoliet 0-1-2 m/m % amosiet 10-15 m/m % chrysotiel	Ja	2A
B024	Golflaat	Maarveld erf	1 x 1 m²	MM019	10-15 m/m % chrysotiel	Ja	2

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk "volksgezondheid". In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Huismus

Er zijn 11 nesten van de huismus aangetroffen binnen het plangebied. De specifieke locaties zijn terug te zien in figuur 2 in bijlage 3 "Locaties aangetroffen verblijfplaatsen" van dit besluit. De waargenomen nesten zijn vastgesteld onder het pannendak, in de rieten kap, onder de golfplaten daken van de schuren en onder loodflappen (schoorsteen).

Kerkuil

Er is één roestplaats van de kerkuil aangetroffen binnen het plangebied, in de kapschuur (gebouw D). De specifieke locatie is terug te zien in figuur 3 in bijlage 3 "Locaties aangetroffen verblijfplaatsen" van dit besluit.

Staat van instandhouding

Huismus

Landelijk

"De landelijke staat van instandhouding van de huismus is matig ongunstig. Zoals zichtbaar⁵ (...) is er in de landelijke broedvogeltrend geen significante aantalsontwikkeling. Het tijdelijk verwijderen van 11 nesten zal niet leiden tot negatieve effecten op de landelijke staat van instandhouding."

Regionaal

"Er zijn onvoldoende provinciale gegevens bekend voor trendanalyses. Wel is zichtbaar in de broedvogelontwikkeling dat er de afgelopen 5 jaar geen verslechtering heeft plaatsgevonden in broedvogels⁵. Echter zijn de provinciale aantallen van broedvogels aanzienlijk positiever dan de landelijke metingen. Aangezien de beoogde ruimtelijke ingreep van toepassing is op enkel een particulier perceel, zullen er geen negatieve gevolgen ontstaan op de regionale staat van instandhouding."

Lokaal

"In een straal van ca. 1 km rondom de planlocatie zijn 39 waarnemingen bekend van de huismus⁶. Deze waarnemingen verschillen van individuele dieren tot populaties van 30+ dieren. Aangezien de omgeving van de planlocatie agrarisch gebied betreft weerspiegelen deze waarnemingen diverse gezonde locaties gecentreerd rondom boerderijen. Aangezien er op de planlocatie 11 nesten zijn waargenomen is sprake van een gezonde klein tot middelgrote populatie huismussen op de planlocatie. In het kader van de beoogde ontwikkeling zal er enkel sprake zijn van tijdelijk verliezen van de nestlocatie. Er wordt ruim gemitigeerd en in de toekomstige situatie zullen er ruim voldoende nestlocaties aanwezig zijn (50+ nestlocaties). Verder worden er geen essentiële habitatonderdelen verwijderd worden, de situatie zal na implementatie van de terrein inrichting kwalitatief beter worden als leefgebied voor huismussen. Aangezien de beoogde ontwikkeling een individueel particulier project betreft is van cumulatieve effecten geen sprake. Derhalve is uitgesloten dat de beoogde ontwikkeling negatieve effecten zal hebben op de lokale staat van instandhouding van de huismus."

Kerkuil

Landelijk

"De afgelopen 20 jaar is de landelijke populatie kerkuilen positief ontwikkeld. Er is in de afgelopen 12 jaar zelfs een verdubbeling in aantal broedaantallen geweest. De kerkuil wordt ook gunstig beoordeeld op alle kaders van de staat van instandhouding (populatie, verspreiding, leefgebied en toekomst). Het verwijderen van een enkele rustplaats voorziet geen negatieve effecten op de landelijke staat van instandhouding."

Regionaal

"Ten aanzien van de regionale aantalsontwikkeling van de kerkuil is sprake van een significante toename sinds 1990. Er is in de afgelopen 15 jaar sprake van een verdubbeling in broedvogelaantallen in de regionale broedvogels. De beoogde

---

⁵ ©NEM, Sovon, RWS, CBS

⁶ NDFF, 2011-2021 (www.ndff.nl)

ruimtelijke ingreep voorziet enkel de verwijdering van een rustplaats. Een ontwikkeling van dergelijk formaat heeft geen effecten op de regionale staat van instandhouding."

Lokaal

"De lokale populatie van kerkuilen is niet goed gedocumenteerd, er zijn binnen 1 km radius van de planlocatie slechts 3 waarnemingen bekend van de kerkuil. Tijdens de onderzoeken zijn echter diverse malen roepende/krijgende kerkuilen gehoord op (aanzienlijke) afstand van de planlocatie. Derhalve is te stellen dat er in de omgeving van de planlocatie verschillende kerkuilen voorkomen. Uit het onderzoek is echter gebleken dat de planlocatie niet voorziet in nestlocatie van de kerkuil, er is enkel sprake van een rustplaats in de te saneren kapschuur. In het kader van de verwijdering van deze rustplaats worden twee kerkuil kasten gerealiseerd aan de te behouden bebouwing. Hierdoor worden twee permanente nestlocaties geboden. Verder zal de planlocatie na realisatie van het inrichtingsplan kwalitatief beter geschikt worden voor de kerkuil. De beoogde ruimtelijke ingreep voorziet enkel het verwijderen van 1 rustplaats van de kerkuil. Derhalve zijn cumulatieve effecten op de lokale populatie uitgesloten. Verder zijn negatieve effecten op de lokale staat van instandhouding van de kerkuil ook uitgesloten."

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden er 11 nestplaatsen van de huismus en één roestplaats van de kerkuil vernield. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld.

De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 en 5 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en kerkuil.

Gesignaleerde soorten

Vleermuizen

In het plangebied is een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen onder de daklijst van de kleine schuur (gebouw G). Hiernaast is ook foerageergebied van de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied aangetroffen. U geeft hierover het volgende aan in de aanvullende onderzoeksrapportage van 26 oktober 2021:

"De zomerverblijfplaats is aangetroffen in een kleine schuur/garage welke behouden blijft bij de beoogde ontwikkelingen." (...) In geen mogelijkheid worden de voorgenoemde structuren verwijderd in het kader van de ontwikkelingen. Om verstoringen te voorkomen dient voorkomen te worden dat er lichtbundels op deze structuren gericht worden"

In uw aanvullingen van 25 mei 2022 voegt u hier het volgende aan toe:

"Gebouw G betreft een kleine schuur al dan niet garage welke in het kader van de beoogde ontwikkelingen volledig behouden blijft. Hierdoor zal er geen sprake van aantasting van de verblijfplaats zijn. De gebouwen dichtst bij gebouw G betreffen schuur C en kapschuur D. Schuur C wordt wegens de monumentale status zorgvuldig gerenoveerd. De kapschuur zal wegens hergebruik van de materialen zorgvuldig gedemonteerd worden om elders te herbouwen. Hierbij zullen geen verstoringen ontstaan op gebouw G. Hierover zullen additionele maatregelen worden opgenomen in het ecologisch werkprotocol."

Met de voorgenomen werkzaamheden is er geen ontheffing van verbodsbepalingen genoemd in de wet benodigd. Echter, wanneer er alsnog werkzaamheden aan gebouw G uitgevoerd gaan worden of wanneer er bij uitvoering van de werkzaamheden verstoring voor de soort optreedt, dient er een ontheffing van verbodsbepalingen genoemd in de wet aangevraagd te worden.

Amfibieën

De aanwezigheid van heikikker binnen het plangebied is niet uit te sluiten. U meldt hierover in de Quicksan van 26 mei 2020 het volgende:

"Echter is de sporadische aanwezigheid van de soort (vanwege voorkomen op kleine afstand van de planlocatie (ca. 150 m) niet uit te sluiten. Aangezien er enkel nieuwe sleuven voor de kavelsloot gegraven worden en er niet gedempt wordt is er geen sprake van wegnemen van voortplantingswater of functioneel leefgebied. Om negatieve effecten gedurende de werkzaamheden op de heikikker te voorkomen wordt geadviseerd maatregelen te treffen."

In het kader van de zorgplicht, zoals bedoeld in artikel 1.11 van de wet, dient bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening gehouden worden met deze soort. Wanneer er bij uitvoering van de werkzaamheden verstoring voor de soort optreedt of wanneer werkzaamheden het functioneel leefgebied aantasten, dient er een ontheffing van verbodsbepalingen genoemd in de wet aangevraagd te worden.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2589111.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Blom Ecologie B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
  - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁷ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁷ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

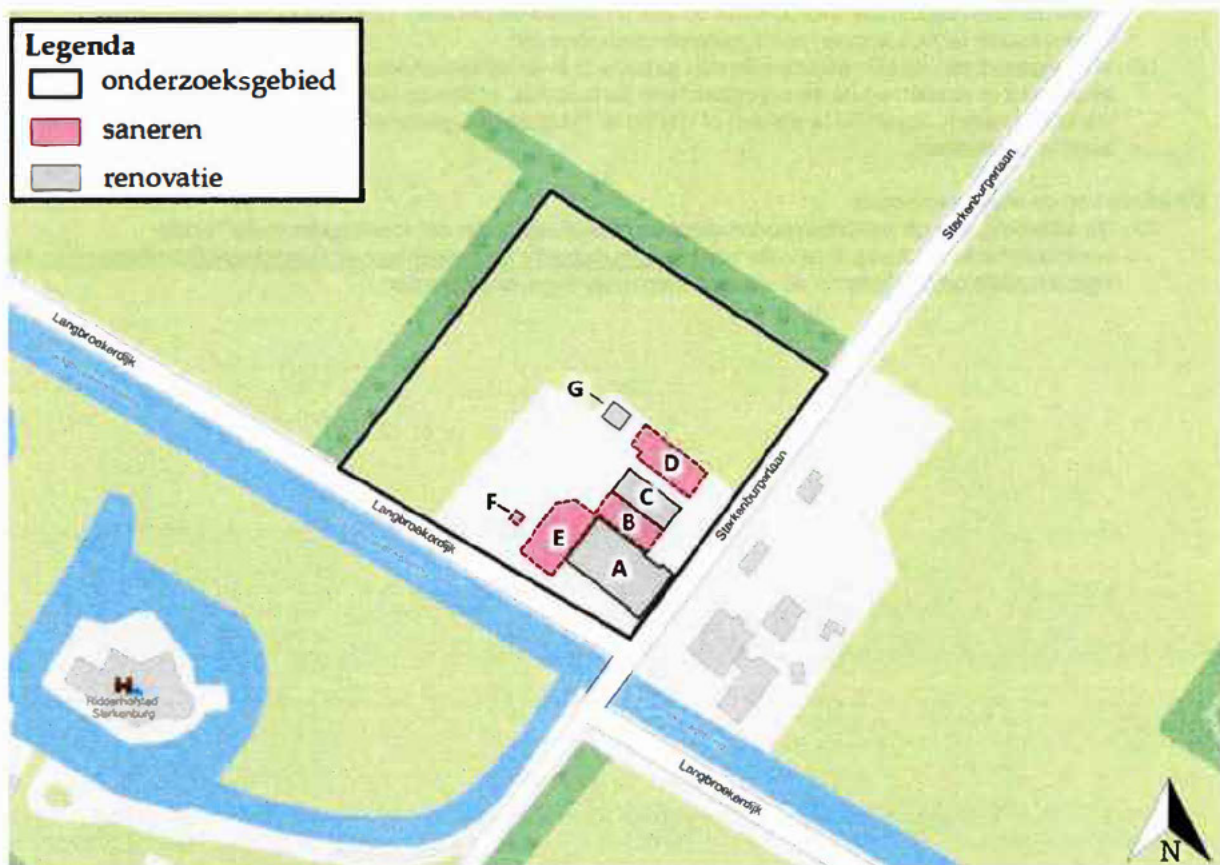
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 2 van het mitigatieplan van 27 januari (zie bijlage 4) en de maatregelen geleverd in de beantwoording van de aanvullende vragen van 25 mei 2022 (zie bijlage 5) moeten worden opgevolgd.
11. Anders dan wat is aangegeven in de planning (onder punt V. lid a) "Alternatieven" van dit besluit) en de mitigerende maatregelen genoemd in bijlage 4 "Voorgestelde maatregelen", dienen de werkzaamheden en het ongeschikt maken van de huismusnesten uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen en ruim voor de winterperiode (september met controle op late broedsels en oktober). Ook buiten het broedseizoen en vooral tijdens koude winters kunnen verblijfplaatsen bewoond zijn.
12. Voorafgaand aan de binnenrenovatie van gebouw C in de winterperiode, dient er eerst een controle uitgevoerd te worden op de aanwezigheid van de huismus. Indien de huismus aanwezig is dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden of dienen er maatregelen genomen te worden om verstoring op de soort te voorkomen.

Na afloop van de werkzaamheden

13. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

Bron: "Planlocatie kaart", aangeleverd door adviesbureau Blom Ecologie (27 januari 2022).

Figuur 1. De planlocatie

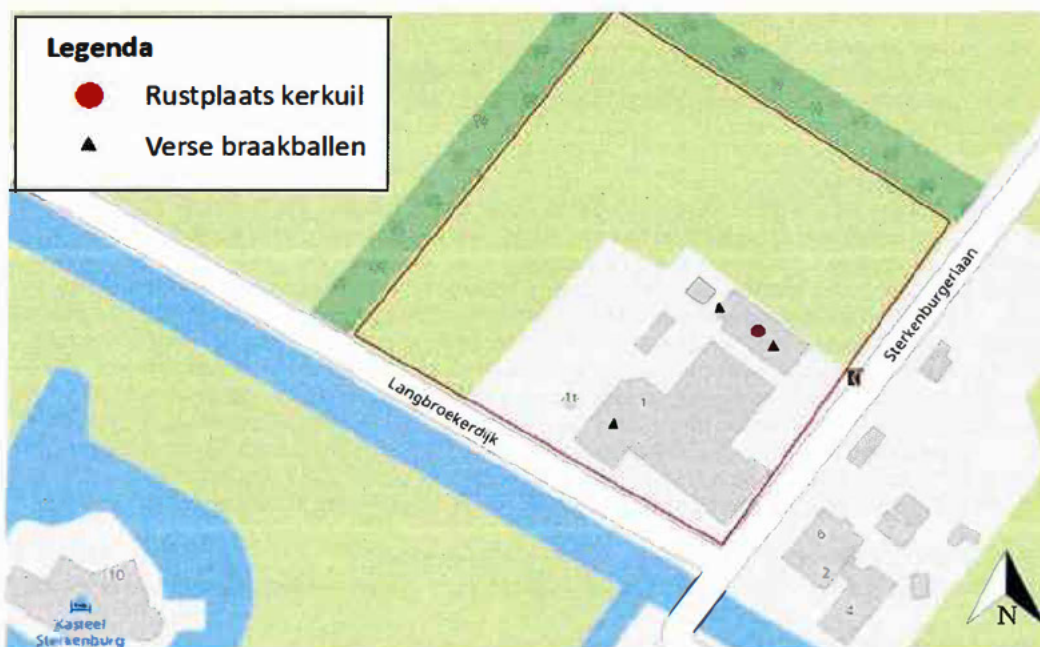

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Bron: "Aanvullend onderzoek rapportage Sterkenburgerlaan 1 te Driebergen-Rijsenburg" (versie 26 oktober 2021) aangeleverd door adviesbureau Blom Ecologie op 27 januari 2022.

Figuur 2. Overzicht van de nesten en het functioneel leefgebied van huismus op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan.

Figuur 3. Locaties van de waargenomen uilen en locaties waar de braakballen gevonden zijn.

- meerdere voorzieningen bij elkaar, maar met openingen minimaal 50 cm uit elkaar;
- op minimaal 3 m hoogte en voldoende veiligheid tegen predatoren.

De renovatiewerkzaamheden hebben uitsluitend invloed op de huismusnesten. De groenstructuren die onderdeel zijn van het functioneel leefgebied van huismussen blijven behouden.

Figuur 2.1 De te realiseren nestkasten worden bevestigd op de kapgevels van (voormalig) schuur B en schuur C.

2.2 Mitigerende maatregelen kerkuil

Werken buiten de kwetsbare periode

De kerkuil maakt jaarrond gebruik van zijn nestlocatie waardoor er sprake is van een jaarrond kwetsbare periode. Echter is de periode voor voortplanting het meest kwetsbare deel van het jaar. Deze broedperiode loopt van februari t/m augustus. Binnen dit project is geen sprake van een nestplaats. Echter zijn rustplaats (voor mannetjes) vooral gedurende de broedperiode ook van essentieel belang. Aangezien er bij het project sprake is van permanent verwijderen van de kapschuur (rustlocatie) dient gewerkt te worden tussen september en januari.

Ongeschikt maken nestlocaties

Voorafgaand aan het saneren van de kapschuur dient de huidige rustplaats ongeschikt gemaakt te worden. Dit kan uitgevoerd worden middels (...) de dakbedekking handmatig verwijderen.

Realiseren tijdelijke uitwijkvoorzieningen

Aangezien er een rustplaats verwijderd zal worden dienen er minimaal 2 vervangende voorzieningen aangeboden worden. Geschikte mogelijkheden zijn kerkuil kasten welke geplaatst dienen te worden binnen een radius van 500 meter van de originele rustplaats⁹.

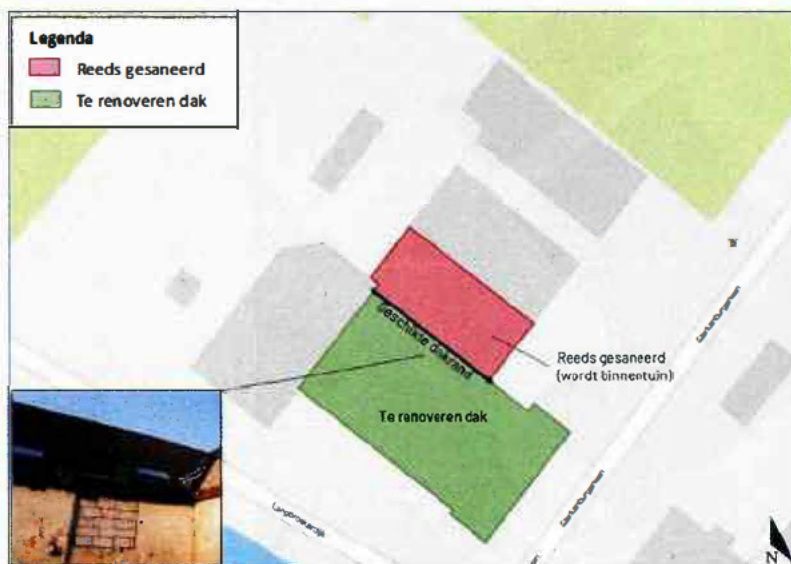
In totaal worden er 2 kerkuil kasten (type VivaraPro UK KE 01) geplaatst in een te behouden schuur. Deze voorzieningen zijn bewezen effectief.

⁹ Kennisdocument Kerkuil (Tyto alba), BIJ12, 2017.

2.3 Permanente voorzieningen huismus

Voor huismussen worden de compenserende voorzieningen gerealiseerd in de vorm van geschikt maken van het dakpannendeel van de woning. Dit betreft de noordelijke zijde van het dak, deze zijde is circa 26 meter lang. Door het geschikt houden van deze dakrand zullen er in totaal 52 nestlocaties geboden worden (2 per strekkende meter dakrand, Kennisdocument Huismus) Dit wordt gewaarborgd door het plaatsen van vogelschroot op de 4e panlat of door het achterwege laten van vogelschroot. Verder dient er voldoende ruimte te zijn tussen eventuele isolatie en de dakpan. De locatie van de geschikte dakrand wordt weergegeven in figuur 2.3.

Figuur 2.3 Locatie en aanzicht van de dakrand welke geschikt gehouden zal worden voor huismussen.

2.4 Permanente voorzieningen kerkuil

Voor de te verwijderen rustplaats van de kerkuil zullen de alternatieve voorzieningen (2x kerkuil kast) behouden blijven in de toekomstige situatie. Aangezien de toekomstige situatie het toepassen van een moestuin, plukbloementuin en voedselbos voorzien, zal er sprake zijn een kwalitatieve opwaardering ten aanzien van het leefgebied.

Bijlage 5: Aanvullende voorgestelde maatregelen

Bron: "Mitigatieplan Sterkenburgerlaan 1 te Driebergen-Rijsenburg" (versie 27 januari 2022) aangeleverd door adviesbureau Blom Ecologie.

- In het mitigatieplan schetst u het ongeschikt maken van de (omgeving van) de roestplaats van de kerkuil middels felle belichting. Dit is echter geen bewezen effectieve methode. Graag ontvangen wij extra informatie over hoe de effectiviteit van deze wijze van ongeschikt maken gewaarborgd wordt.

"Uit eerdere ervaringen in andere provincies is gebleken dat ongeschikt maken middels felle belichting, voor roestplaatsen, voldoende is. Echter kan zekerheidshalve de dakbedekking handmatig verwijderd worden in de avondschemer. Aangezien een roestplaats van kerkuil visueel te inspecteren valt, kan voorafgaand aan het verwijderen van de dakplaten gekeken worden of er een kerkuil aanwezig is."

- In het mitigatieplan geeft u aan dat de tijdelijke maatregelen voor de kerkuil bij een planning van sloop in september 2022 geplaatst zouden worden vóór april 2022. Graag ontvangen wij informatie of de maatregelen reeds aan gebouw C geplaatst zijn, en op welke datum.

"De te plaatsen kast voor de kerkuil is reeds nog niet gerealiseerd. In overleg met de architect is geaccordeerd dat de nestkast voor de kerkuil gerealiseerd kan worden in het te behouden deel van schuur E. Dit betreft het deel van de schuur dat nabij de Langbroekerdijk is gelegen. In goed overleg tussen de architect en ecooloog zal de nestkast geplaatst worden op een geschikte locatie. Na realisatie zal de provincie geïnformeerd worden over de gekozen locatie en plaatsingsdatum. Door deze nestkasten inpandig te realiseren zullen deze permanent beschikbaar zijn voor de kerkuilen. Verder zal na verplaatsing de kapschuur de originele functie als rustplaats weer kunnen vervullen."

- In het mitigatieplan wordt uiteengezet dat de twee tijdelijke nestkasten voor de kerkuil ook als permanente voorzieningen ingezet gaan worden.
  - Hoe kunt u garanderen dat de nestkasten permanent kunnen blijven functioneren en niet door weersinvloeden na een aantal jaar verweerd raken?
  - Kasten aan de buitenzijde van een gebouw zijn doorgaans te koud in de winterperiode en worden hoogstwaarschijnlijk dan ook niet in gebruik genomen als roestplaats. Indien de kerkuil ook in de wintermaanden gebruikt maakt van zijn huidige roestlocatie verzoeken wij u de kasten te verplaatsen naar een locatie waar minder weersinvloeden aanwezig zijn.

"Zoals hierboven reeds vermeld zal de kast inpandig gerealiseerd worden. Hierdoor wordt voldaan aan het verzoek de kast te verplaatsen naar een minder weeromstandigheden beïnvloedbare locatie."

- In het mitigatieplan wordt vermeld dat als tijdelijke maatregel 22 nestkasten voor de huismus aangebracht zijn aan gebouw B en C. Als permanente maatregel wordt het dak van gebouw A geschikt gemaakt, wat 52 nestlocaties oplevert. U geeft aan dat bij het verwijderen van de tijdelijke maatregelen een gewenningsperiode van minimaal 8 weken aangehouden wordt. Graag ontvangen wij meer informatie omtrent de planning van het geschikt maken van gebouw A en het verwijderen van de tijdelijke nestkasten, indien bekend.

"De renovatie van het dak van de woning is wegens de zeer slechte kwaliteit en lekkage zeer prioritair. Derhalve zal op zo kort mogelijke termijn gerenoveerd dienen te worden. De eerst mogelijke termijn voor renovatie betreft september 2022 (buiten broedseizoen huismus). Het geschikt maken van de dakruimte zal pas plaatsvinden als de grootschalige renovatie plaats heeft gevonden. Vermoedelijk zal dit na de winterperiode 2023 (januari-maart) plaatsvinden."

"Uit contact met de architect is gebleken dat schuur C na renovatie een volledig dakpannen dak zal krijgen. Er is akkoord gegeven op geschikt maken van het toekomstige dak tot de 3e panlat en dat de dakvoet toegankelijk blijft. Hierbij wordt 40 meter dak extra geschikt gemaakt voor huismusnesten (80 potentiële nestlocaties). Zoals reeds vermeld wordt deze renovatie pas in gang gezet nadat de asbestsaneringsvergunning verleend is. De verwijdering van de tijdelijke nestkasten zal uitsluitend plaatsvinden na afloop van een volledige gewenningsperiode (3 maanden) waarbij de permanente gelegenheid toegankelijk is én de tijdelijke kasten hebben gehangen."